GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Féi'a, candu conced sjutórisle. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 8 galbini mon. sunátória.

Anuiu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r. si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 17. **Brasiovu 12 Martiu 28 Februariu** **1870.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 11 Martiu.

Impresiunea cea durerósa, ce facú asupr'ane impetrit'a ignorare si respingere a propuneriloru nationale in diet'a din Pest'a din partea maioritatii nationale maghiare, se mai mari cu descoperirea despre propunerea in clubulu nationalu facuta in „Fed.“; deci cu nerabdare amu asteptatu o deslusire respectiva in „Albin'a“. Acea deslusire, de si numai in atingere facuta, o publicamu aicea, fiinduca oricum dar' ne a mai miesioratu durerea, ce concepusseramu temendune, cá se nu se verasca o desbinare in sinulu clubulu nationalu, care si asia capatá o lovitura prin reposarea celoru doi conluptatori bravi, despre care cu durere insciintiaramu. „Albin'a“ vorbesce asia:

„A trei'a lovitura, ce se dede clubului, este din partea sororii nóstre „Federatiunea“. S'a intemplatu, a buna séma dupa inspiratiunea dela cutare membru alu clubului. Ne cuprinde spaima si fiori, vediendu pre „Federatiunea“ conlucrandu cu contrarii nostri si cu mórtea. E lovitura cu multa animositate. Pretecstele cercate, unulu scosu ex camera caritatis. Scopulu respicatu: nemicirea acestui clubu(!!). Fiindu astfeliu, nu intielegemu, care ar' fi logic'a si moral'a, tacundu de esactitate, despre carea abia ar' mai poté fi vorba. Acestu atacu ni aduce aminte celea ce se petrecura in diuaristic'a romana pre la inceputulu anului 1866. Damu cu socotéla, suntu cu acel'asi indemnu.

In servitiulu sinceru si seriosu alu causei nationali, nu ni potemu permite se urmamu „Fed.“, ce lovesce ecsistinti'a unicei nóstre tabere nationali, la alu careia standardu ne-amu ingagiatu din convingere si cu parol'a de onóre, — nu ni potemu permite a discute unilateralminte diferintiele ce dens'a le gasesce (si pare-ni-se le nutresce) in sinulu clubului nationale. N'amu poté primí asupra-ne respunsabilitatea mare pentru atare discusiune, pentru atare placere straordinaria contrariloru causei romanesci.

Avemu incredere deplina in clubulu nationale, si suntemu convinsi, ca se va reversá lumina preste adeverulu genuinu.“

Din cele de susu ne place a deduce, ca resolutii aparatori ai causei nationale voru face orice sacrificiu in parte spre a ne liniti animile, ca solidaritatea dovedita prin fapta pana acuma e dispusa a primi inca increscamentu, nefiindu in stare nici unu viscólu si nici o furtuna catu de amenintiatória ai mai rari sierele. —

— (Representanti'a Brasiovului.) In siedinti'a din 9 Martiu, dupa unele amenunte, se cetí protestulu localitatiloru urbariali din districtulu Brasiovului, prin care se respinge desdaunarea de 315 fl. pentru bonificarea magistrului de carcere, precum si resolutiunea reg. min. ung. de interne data numiteloru localitati, care incuvintiéza respingerea de a platí numit'a suma in cass'a cetatii, din causa, ca la decisiunea respectiva acele localitati nu luara parte. Actele se incredintiara unei comisiuni spre reportare, apoi se alese comisiunea pentru ecsaminarea socoteleloru, in care se afla si d. G. Baritiu, C. Fabricius, Diamandi Manole, Klokner si altii pana la 15.

DD. Baritiu, Puscariu, Diamandi, I. B. Popoviciu, D. Demeter si N. T. Ciurcu dedera o propunere in scrisu, cá pentru grutiarea timpului unu membru la desbaterea unui si aceluiasi obiectu se nu primésca cuventu decatu de dóue ori, ér' alte propunere singurite se se pertracteze numai dupa finirea obiecteloru dilei, si nefiindu timpu se se amane pentru siedinti'a viitória. Propunerea se transpune comisiunei insarcinate cu compunerea ordinei lucrariloru.

Se ceti unu reportu dela deputatii brasioveni din Pest'a in caus'a cestiunei calei ferate si se fini cu alegerea unei deputatiuni in persónele d. adv. Fr. de Trauschenfels si Ioane Gött, cá se lucre la locurile mai inalte in favórea calei ferate. — Pentru alegerea comisiunei contributiunei pe venitu doi membri si doi suplenti se voru da cedule in siedinti'a viitória. Se mai aprobara si unele contracte. —

— Asentarea fetioriloru la linia si la aparatori decurge mereu si in Brasiovu cu resultatu pe poruncéla. —

Pest'a 2 Martiu 1870.

Domnule Redactoru!

Dupa cum ne arata colónele Gazetei, nu te pré imbuldiescu corespondintiele despre cele ce se intempla in capital'a Ungariei in ceea ce privesce la miscarile intielegintiei romane de aici in cause nationali —, din caus'a acést'a, de si cuprinsu cu alte multe afaceri, mi-amu tienutu de datoria patriotica a-ti face cunoscutu unu evenimentu, care póte va face epoca in analele vietiei nóstre nationale!

Tandem aliquando i a succesu si inteligentiei romane de aici a se intrunf intr'o conferintia pentru a se consultá in privinti'a unui inceputu seriosu si regulatu pentru realisarea ideei unei academii, — vrau se dicu unui teatru nationalu!

De candu totu strigi dta in Gazeta, indemni si provoci, ba faci si sacrificia pentru infiintiarea unei academii de drepturi! si iuca nu s'a aflatu indemnata inteligenti'a romana de aici a-ti veni intr'ajutoriu ne cum intr'unu modu promitietoriu de resultatu, dá nici catu de pucinu! si éca! catce i a batutu la urechi seducatori'a parol'a de di: „teatru nationalu“, indata s'a reculesu si s'a apucatu de lucru cu atat'a zelu, incatu trebuie se credi, ca nu va trece unu anu si noi vomu avé teatru nationalu, vomu avé totu ce ni mai lipsea pentru de a ajunge culmea fericirei nationali!

Cinev'a, scriendu póte una piesa teatrale, comedia ori drama*), desfetanduse in fetulu seu celu frumosu a venitu la convingere, ca nu e folosu si nu aduce nici o placere a scrie piese teatrale romanesci, déca nu le poti dá viétia pre o scena romanésca! si inca vrendu ne vrendu merse mai departe si se nascú in elu „ide'a teatrului nationalu“. Asia mi intipuisemu eu, ca s'a nascutu ide'a teatrului nationalu. — Ide'a acést'a capetá aripi, sburá in tóte partile locuite de romani si acestia insetati de o placere asia sublime strigara cu una gura: teatru nationalu! teatru nationalu si nemica alta erá materi'a de conversare, intre inteligintii (teneri) romani, si de scriere, in foile redigate (éra) de (teneri) romani!

Acestui boldu firescu nu putura resiste nici intielépt'a inteligentia din Pest'a si cu neobsolutulu anteluptatoriu alu causeloru nationali in frunte se intrunira in conferinti'a din 28/16 Febr.!

*) De cate ori s'a intemplatu ca din incidente mici s'au facutu lucruri mari!?

Constituinduse conferinti'a luá cuventulu cunoscutulu ablegatu dietalu din Temisiór'a Misiciu, si dechiarandu, ca nu crede, ca este vreunu romanu, care se fia contrariu seu se nu dorésca infiintiarea unui teatru nationalu, inteligenti'a tenera adunata in numeru mare a eruptu in „se traiésca“ entusiastice*) si cu acést'a sórtea teatrului nationalu a fostu decisa! nime nu a mai cutediatu a redicá glasu in contra, baremu cu unu: „ei bine — da vedi ca ast'a, — da vedi ca ceea“, ci s'a trecutu la discusiunea modului, cum se se faca inceputulu seriosu si regulatu pentru realisarea ideei sublime! S'a esmisu unu comitetu de 5 membri, cari se pregatésca program'a procederei intru realisarea acestei idee, care preste 14 dile va referá conferintiei, ce se va intruni éra.

Sum de acordu cu d. Misiciu in tóta puterea cuventului si nu me miru nici decatu de entusiasmulu, ce au produsu cuvintele lui in inteligenti'a adunata, ba nu numai sum de acordu, ci eu asiu dorí si mai multu, asiu dorí, ca nu unu teatru, ci mai multe se avemu; cá in totu orasiulu locuitu — ba si pre sate mai mari se se aredice teatre romanesci, — ce feliu? ba déca este a dorí numai fara de a cugetá, ca póte-se ori ba, eu asiu dorí, cá romanii nostri economi se ajunga una astfeliu de stare buna spirituale, catu se poti face din fiacare consiliariasiu, éra materiale atatu de asecurata, catu se póta merge la campu la lucru totu cu carutia cu patru cai — cá se nu se ostenésca cu mersulu inainte de a se apuca de lucrulu celu greu de campu! Aceste si mai multe asiu dorí eu pentru romani, déca dorirea ar' fi de ajunsu pentru a poté fi romanu bunu, nationalistu mare si pentru de a scapá se nu me numeru intre aceia, despre cari dice poetulu in Nr. 7 alu „Familiei“, ca nu suntu vrednici a traí, — ba asiu da bucurosu si cate unu banu, numai se sciu, ca prin banii astfeliu adunati s'ar ajunge tóte acele ce doresc! —

Se me erte inse inteligenti'a romana adunata in conferinti'a din 20 Februariu, déca -mi esprimu indoiél'a despre potinti'a infiintiarei unui teatru nationalu in timpulu de facia! prin urmare dara eu voiu fi silitu a-mi trage totu succursulu dela una intreprindere, despre a carei realisare eu cu totulu me indoiescu. Cu catu e mai imbucuratoriu pentru totu romanulu, candu vede, ca se intrunescu fratii cu unu cugetu a lucrá pentru inaintarea fericirei nationali, — ce, dorere, asia raru se intempla — cu atat'a e mai superatoriu de alta parte, ca intrunirea la una comuna conlucrare se intempla in cause si in intrebari numai folositórie inse nu si primu necesarie!

Inainte de tóte trebuie se ne castigamu de cele necesarie — si de aceste la noi suntu legioni! apoi de cele folositórie si in urma numai de cele jucunde! Regretu, Dle Redactoru, din anima de ce acei barbati zelosi, caror'a li a succesu a intrunf inteligenti'a romana pentru conlucrarea la ajungerea unui scopu numai folositoriu, nu le succede, séu de ce nu se adopera a intrunf inteligenti'a romana spre ajungerea altoru scopuri mai necesarie si mai usioru de realisatu?

De ce nu ne intrunimu in societati de lectura, de conversare? de ce nu se intrunescu tenerii in societati, in cari se se produca si se se depinda in musica atatu vocale, catu si instrumentale? de ce nu declaméza, de ce nu producu piese teatrale mai mici in cortele private? unde ei se invetie a se purtá pre scena — pre care au se pasiésca, finindu cursulu studiiloru! Pentru ce nu ne intrunimu a adunā bani pentru intemeiarea de scoli poporale, de midiulocu si mai inalte, de cari din urma nu avemu nici un'a! si care dicu mai multu ar' contribui intru redicarea, sustinerea si latirea spiritului nationalu — potendu acurge la ele din tóte partile locuite

*) La unii le place a scrie „frenetice“. Cu tóte, ca aici s'ar potrivi acést'a espresiune, eu inse nu amu intrebuintiatu-o, pentruca mi uritu de ea,

de romani, — decatu unu teatru alu carui folosu numai locuitorii din orasiulu, unde ar' fi teatrulu, — séu celu pucinu aceia, prin a caroru orasie ar' pribegi societatile teatrale, ar' poté sei iè folosu. — Scimu fara de acea, ca poporulu de pe sate nici la natiunile cele mai culte nu multu se interesédza de teatru, pre care nici ca lu numesce altfeliu decatu „comedia“.

Se vedemu cá se ne castigamu anteiu cele necesesarie, apoi se vedemu de cele desfatatórie.

Da haid' se lasamu, ca infiintiarea unui teatru nationalu e o necesitate pentru natiunea romana, vine intrebarea, ca dupa impregiurarile nóstre locali si starea nóstra materiale este de speratu, ca in celu mai de apróape timpu se se póta realisá acést'a dorire a nóstra? Eu dicu ca nu. Eu ce e dreptu nu sciu, ce va decide conferinti'a venitória in privinti'a teatrului, ca adica se se lucre spre intemeiarea unui edificiu teatralu in óre care orasiu locuitu de romani mai numerosi; — ori ca numai formarea unei séu a mai multoru societati teatrale resp. educarea si formarea de actori si actrice - si va luá de scopu?

Fia cum va fi, de si nu m'amu cuprinsu cu astfeliu de lucruri pana acuma, totusi cutediu a dice, ca la una intreprindere ca acést'a, ori care din dóue, trebuie bani multi, nu numai cativa, trebuie atati'a bani cati nu au potutu aduná romanii pana acuma pentru tóte intreprinderile loru, cari s'au pusu in lucrare prin iatruniri séu colecte! Si déca nu amu potutu aduná pentru scopuri necesarie, cum putemu sperá acum, ca vomu aduná pentru unu scopu folositoriu, folositoriu numai pre departe la totu, éra mai apróape numai la unii! proprio numai la clas'a cea mai mica a natiunei nóstre! Le amu puté noi face cu cele 40.000 fl. ai Associatiunei transilvane si nu sciu cate (pre chartia) ale Associatiunei aradane? Nemica tóta! si dieu multu a trebuitu pana s'au adunatu acei bani! Se luamu apoi, ca ómenii s'au si cam saturatu de conferirile cele multe spre scopuri, din cari multe nu se au realisatu si banii totu s'au dusu pre aici incolo, se voru teme, ca ér' voru pati asia! si multi nu voru contribui. E de lipsa dara ca se cumpanimu bine caus'a acést'a, se tienemu inaintea ochiloru: quid quid agis prudenter age et respice finem! se ne ferimu a face unu fiasco, cá unulu care inca nu a facutu nici una natiune! — Mai bine se asteptamu timpuri mai bune!

Apoi déca chiaru venimu se ne desfatamu in productiuni teatrale romanesci — haid' se ne intr'unimu se adunamu bani pentru a poté garantá societatiloru teatrale din Romani'a, cari voru a ne cercetá, cá aceste se se produca candu intr'unu, candu intr'altu orasiu romanescu! fiinduca scimu, ca fara una altfeliu de garantare societatile teatrale romane nu vinu la noi, ca sciu, ca publiculu romanescu din respectivele orasie — fara a'lu deoblegá de timpuriu — nu ajunge a remunerá de ajunsu fatigiele numiteloru societati.

Fia cá eu se me insielu! — se dè Ddieu! inse eu me temu, ca alergamu dupa lucruri, cari nu le potemu ajunge, si negligemu ceea ce mai usioru amu puté si ar' trebui se grigimu! si se cultivamu! — — —

Dixi.

Absolutismu constitutionalu (maghiarisatoriu).

In tómn'a anului 1867, candu s'au facutu primele denumiri oficióse la cartile funduari in Transilvani'a — si deosebitu la directiunea acestora, — amu cetitu in foile oficióse, ca la acésta se voru aplica doi concipisti cu rangu de comisari supremi si anume unu ungurn si unu romanu, celu pucinu astfeliu erá planulu ministeriului de justitia, — dara a fostu numai planu, ca-ci in realitate s'a intemplatu altcum, — de órace concipistulu romanu nici pana astadi nu si-a ocupatu loculu, — nu ca-ci directiunea s'a ingrigitu de timpuriu de acésta, — si loculu ce pe dreptu competea romaniloru s'a suplinitu prin domnii urmatori:

a) Comisarii supremi: Horony György si Bodányi Sándor.

b) Comisarii: Toth Samu, Karika Pál, Kallay Lajos, Várfóldy Ferencz, Molnár István si Skalla Jozsef.

c) Actuari I. clase: Pápai Lajos, Kelemen Lajos, Hesz János, Podhajeczky Besarion si Tornya Lajos.

d) Actuari a II clase: Kolozsvári Jozsef, Gegő Jozsef, Kozma Imre, Gálffy Ferencz si Scholtész Henrik.

e) Practicanti salarisati: Bartha András, Gracza György, Kabos Dezsö si Bartha István.

Acesta e personalulu presentu — alu directiunei cartii funduari pentru Transilvani'a.

Acésta inregistrare de nume o facu numai pentru aceea, cá se se convinga publiculu romanu — despre adeverat'a stare a lucrului, — se védia romanimea intrega, **cum pricepu ungurii** egal'a indreptatire, si cum respectéza ei pe o natiune, in a carei patrie traiescu; acuma se póte publiculu romanu convinge, ca suntemu fórte bine representati si la institutulu cartiloru funduari, — si acestia suntu acei oficiali, cari se ingrigésca de prosperari'a binelui si viitoriului nostru, — pentruca prin acestia se revidéza operatele facute prin comisiuni — pe sém'a nóstra, pe sém'a romaniloru — in limb'a — maghiara. — Bucurative romaniloru! si mai fiti inca si de aici incolo nepasatori; — bucurate poporu romanu, ca directiunea cartiloru funduari din Clusiu se ingrigesce cu scumpatate de viitoriulu teu. — Scrieti romaniloru adrese de incredere, plecative genunchiulu inaintea ministeriului ungurescu, — cum s'a ingrigitu de parintesce de viitoriulu vostru.

Acesti oficiali cea mai mare parte suntu trimisi din Ungari'a, cá sub Bach — cechii, polonii si nemtii, — éra cei nascuti din patria: — romanii locuitori vechi ai acestei scumpe Transilvani'a suntu ignorati cu totulu, ca-ci si denumirile ce s'au facutu séu intemplatu pe sub mana, — nici odata n'amu vediutu escriere de concursu la atari posturi, — denique suntemu in era absolutistica constitutionale si prin sate.

Domnule Redactoru! In Nr. 6 alu multu pret. diuariu „Gazet'a Trans.“, unde amu scrisu, ca oficiali aplicati la institutulu cartiloru funduari au strinsa datorintia a pregati protocólele in acea limba, in care poftesce posesorulu, -mi puneti intrebarea, ca protocólele comunali in ce limba se voru scrie? — E dreptu, ca instructiunea despre acésta tace, — dara eu asia credu dupa parerea mea, cá in limb'a comunei, — avendu acésta dreptu, cá oricare posesoriu singulariu a-si alege acésta. Ce se atinge de abusuri dupa promisiunea -mi facuta vinu a inregistra vreo cateva intemplate in comitatulu Clusiului, — de care si astadi se mai facu din partea fratiloru nostri maghiari.

Pe campia, de-mi aducu bine aminte, in Teac'a unu comisariu supremu, — domnu Grigorie Vitézu lu numesce „Fegyverneki“ unu barbatu . . . si fudulu — venitu din atare pusta de ale Ungariei — pelanga acea ca-si arogá titulu de mari'a ta dela supusii sei, cu acestia erá severu, si deosebi pe romani nu i potea suferi. — Din nenorocire unu june romanu venindu sub dsa, acesta in comunele impartite lui, cá conducatoriului de comisiune, a indresnitu a lucra romanesce, — pentru aceea mari'a sa „Fegyverneki“ la persecutatu si amenintiatu cu redicarea din postu, — si nici ca au avutu odihn'a bietulu june romanu, pana ce in fine s'a rugatu selu iè — la protocolu, — cerendu licentia de 48 óre, cá se mérga pana la directiune la Clusiu, — ce i s'a negatu; — la acésta junele a respunsu: — eu ori cum me ducu, — si protocolulu luatu falsu, ca junele abdice de oficiu — nu l'a subscrisu, — dara pana ce junele romanu ar' fi ajunsu la Clusiu, relatiunea falsa a dlui comisariu supremu, ca junele an abdisu, la intrecutu. — Asta a fostu fórte bine primita la directiune, — se vede ca lucrulu a fostu calculatu, — ca-ci numai decatu in diu'a, candu au sositu relatii'a, s'a si denumitu in locuiu romanului **unu unguru,** si candu acesta s'a infaciosiatu la directie, plangandu-se contra persecutiunei, dlui „Fegyverneki“, fù nebagatu in séma si indrumatu. — Astfeliu se intempla cu romanii, Dle Redactoru. — Apoi mai facutau dlu acesta si alte mai multe, lasu se respunda la celealalte dlu Grigoriu Vitézu posesoru din Teac'a, care ar' puté servi publicitatiei, cu mai multe alte abusuri interesante.

Cá maghiarii aplicati la cartile funduari néga posesoriloru romani a le scrie protocólele in limb'a romana, documentéza casulu urmatoriu:

Domnulu preotu din Feiurdu Cosma infaciosianduse la autenticarea protocóleloru funduari in Apahid'a — a pretinsu dela conducatoriulu Papay Lajos se i scrie protocolulu romanesce. — Acesta inse i a negatu cererea — indrumandulu la directiune. Dlu preotu a-si facutu acésta, dara éca ce resultatu a primitu dela d. directoru: Pentru ce poftesci acésta, candu limb'a romana nu are nici unu viitoriu (miért kivánja azt, mikor már az oláh nyelvnek semmi jövője sincs) dara, de cumva stai pe langa propusulu dtale, ada membrii comitetului comunalu la Clusiu pe spesele dtale pentru a poté autentica si subscrie protocolulu, — atuncea se fia. — Ca dlu parinte, ce a facutu, nu sciu.

Lucruri ne mai pomenite, Dle Redactoru! cu ce ura si antipathia suntu acestia catra totu ce e romanu, facundu spese si neplaceri romaniloru, — numai cá se le póta scurtá drepturile *).

Oficialiloru romani nu li este ertatu a scrie nici o epistola oficiósa cutarei comune romane in limb'a nóstra, pentru ca dnii cei mari oserbandu acésta — le apuca, le rumpu in bucati — indrumandui la limb'a oficiósa a lui Árpád si Attila **). — La protocóle satesci!)

De aicea se póte oserba starea cea trista a romaniloru ardeleni, se potu vedé nedreptatile ungariloru — atatu de leali, — precum si suferintiele romaniloru atatu de umiliti, despoiati, ignorati si maltratati, — de aicea se vede evidentu dreptulu lui Pista.

Cu alta ocasiune voiu mai reveni la obiectu.

Comitatulu Solnoculni infer. 20 Febr. 1870.

Horia.

De langa **Someslu** 3 Martiu 1870.

Domnule Redactoru!

Amu asteptatu cu nerabdare pertractarea bugetului ministeriului de cultu si invetiamentu, se vedemu nu cumva se voru uita de acolo unele pasetiuni, la cari noi romanii chiaru si dupa art. 44 din 1868 avemu dreptu.

Venindune a mana foile ce contienu aceleas pertractari cu mahnire vedemu, ca temerea nu ne a fostu nefundata, pentruca de si § 18 din aceeasi lege demanda si asecuréza aredicarea unei catedre pentru limba si literatura la tóte scólele superióre (intre cari se tienu si academiele) unde suntu ascultatori de diferite limbe, totusi nu vedemu nicairi in bugetu cá se se fi ingrigitu si pentru aredicarea unei catedre pentru limb'a romana, celu pucinu la academi'a din Clusiu si Sibiiu, unde o parte insemnata a ascultatoriloru de drepturi o facu romanii.

Ce e caus'a de deputatii romani inca nu au adusu la tapetu erórea séu ignorarea asta?

I au asecuratu dóra domnulu ministru, ca li se va da adiutoriu si romaniloru pentru infiintiarea **unei academie romane,** ori ce?

De s'au simtitu candva necesitatea infiintiarei unei academie de drepturi, de securu acuma diu di in di vine intrebarea mai ardietória.

Spre dovedire amu de a pomeni numai impregiurarea, ca in tómn'a trecuta mai multi juristi din Sibiiu au venitu la Clusiu spre a invetia pre langa drepturi si limb'a maghiara, inse ce se vedi, in locu se fia sprijoniti si adiutorati, **corpulu** profesorale a decisu a nu ecsamina pe nimene, decatu in limb'a maghiara. Finea va fi, ca mai multi insi capatandu calcule debile, voru fi siliti a parasi academi'a.

---

*) § 6 din art. de lege XLIV impune oficialiloru a se folosi de limb'a comuneloru si a privatiloru in coatingerile loru. Éca si anarchi'a pentru maghiarisare. — R.

**) Cei ce i au alesu si i au tramisu cá atari, fara a respecta indreptatirea romaniloru, aceia pórta vin'a in fondu. Memorialulu se aduce date cá acoste atatu de pipaitu doveditórie, ca cu sila dau a ne maghiarisa, plesnindule in faci'a celoru, ce néga acésta si cari dicu, ca suntemu egalu indreptatiti, pe candu in fapta suntemu respinsi de petutindeni fara catu de pucinu respectu. Difficile est dehinc satyram non scribere. — R.

Vedîendu aceste, ne aducemu aminte de botranulu profesoru si directoru „Dr. Müller din Sibiiu, care la anii 1852—7 pentru maghiarii si romanii, ce nu sciau limb'a germana, apoi atatu la revocarile preste anu, catu si la ecsaminele semestrale ecsaminá atatu in limb'a romana catu si in cea maghiara de si atunci traiéamu sub absolutismu.

Vomu vedé, cum va procede domnulu ministru de cultu si invetiamentu si cu denumirea profesorului in loculu vacantu la academi'a din Clusiu?

Cu totu dreptulu amu puté pretinde, cá se se denumésca acum dupa multe **diecî** de ani si unu romanu, ca-ce, precum suntemu informati, la catedra vacanta au concuratu si individi romani, cari au tóte calificatiunile, de aceia, cari studiandu in gimnasiile maghiare (in Clusiu) au fostu in tóte clasele emineus primus, prin urmare nimene nu póte afirma, ca a capatatu calcule bune prin protectia, afara de aceea au depusu si doctoratulu in drepturi, apoi purtarea si scîintiele densului inca potu rivalisa cu a altoru concurenti.

Inse mi frica, ca si cu ocasiunea asta protectia va fi datatória de tonu, precum s'a si facutu pomenire in o foia din Clusiu.

Noi inse tragemu atentiunea inaltului ministeriu de cultu, cá se fia cu mai multa ecuitate facia cu noi romanii, si la catedrele acele, unde concuréza si romani calificati, estia se nu se delature asia usioru, ca-ci la acele multe mii de fl., cari se spesézа pe academii, si noi romanii concuramu amaru, apoi bietii ascultatori baremu atata mangaiere se aiba. — D.

Dela diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 2 Martiu a fostu cea mai scomotósa. Deocamdata o republicamu dupa „Alb.“:

„Acésta siedintia a fostu — fara indoiéla, un'a din cele mai agitate in totu periodulu presente, si caus'a a fostu éra iritatiunea si contrastulu nationale. Ni pare reu, ca angustatiunea spatiului nu ni érta se o descriemu din firu in peru, ci suntemu constrinsi a i face unu sumariu fórte scurtu.

Deschidiend'o presiedintele Somsich la 10 óre, dupa autenticarea protocolului si unele interpelatiuni, intre cari un'a a croatului Kraljevich in cestiunea drumului de feru fiumanu — in limb'a croata, se trece la ordinea dilei, continuanduse desbaterea speciale a bugetului ministrului pentru instructiunea publica.

Se primesce la propunerea lui G. Várady, cá dotatiunea preliminata pentru „Theresianum“ din Vien'a se se folosésca de aici mainte in tiéra, éra Theresianulu in Sibiiu se se reorganiseze: asisderia se primesce la propunerea lui Sig. Papu, cá spresiunea de „pamentu sasescu“ pretotindenea se se inlocuiésca cu „fondulu regiu“.

E. Simonyi cere a se indrumá ministrulu, cá se propuna unu proiectu de lege pentru pensionarea autoriloru seraci din patria. Si acést'a se primesce.

La „museulu nationale“ Palszky cere urcarea unoru rubrice si este aplaudatu, macar ca min. de finantia strimbá din gura. Propunerile lui Palszky se dau comisiunei finantiarie se-si dè parere.

Dr. Miletics cere cá in locu de „museulu nationale maghiare“, se se dica „museulu tierei“. Nu se primesce. — Se trece la altu titlu.

Dr. Hodosiu cere pentru asociatiunile romane literarie din Transilvani'a si din Aradu o subventiune de cate 5000 fl. Dar' la motivarea acestei propuneri se servesce de argumente pre catu se póte de mustratórte pentru maioritatea maghiara a casei. Dice ca dupa esperiintiele din dilele trecute, candu tóte propunerile romanilorn, sub diferite pretecste se respinsera, nu mai are nici o sperantia; constata, ca duii maghiari tóte votéza pentru scopuri specifice maghiari, éra pentru celelalte nationalitati mai nimica; inse — aici povestesce o istoria a unui procesu intre unu tieranu romanu din Siri'a si intre proprietariulu maghiaru Bohus, pre care procesu perdiendulu tieranulu, candu a intielesu acést'a dela advocatulu seu, in locu se se vaiere, a respunsu: „cu atat'a mai reu de Bohus!“ (Iritatiune nespusa, sgomotu generalu.)

Min. br. Eötvös cu mare iritatiune se incérca a dovedí, ca Hodosiu defeliu n'are cuventu, ca pentru scopuri specifice maghiare mai nemic'a nu s'a votatu, ci tóte pentru scopuri comune; si museulu, si scól'a de opera si cate tóte institute suntu in generalu comune. Respinge deci cu indignatiune insinuatiunile neintemeiate ale lui Hodosiu (aplause mari).

C. Tisza cu indatinat'a lui rabulistica néga tóte afirmatiunile lui Hodosiu, dice, ca acest'a din adinsu a falsificatu datele, pentru a poté face incriminári unguriloru, si apoi se pune a reincriminá pre deputatii nationali, mergundu pana a li dice, ca nu dovedescu iubire de patria, candu vorbescu totu de natiuni nemaghiare.

E. Simonyi (din stang'a estrema), se multumesce cu cele dise contra atacuriloru lui Hodosiu, totusi sprijinesce cererea lui, dar' sub alta forma, adica cá se se voteze ministrului o suma pentru impartirea proportionata intre societatile literarie de prin diferitele parti.

Babesiu se incérca a stemperá focului si pentru unu timpu i succede. Elu concede, ca Eötvös are intru atat'a dreptu, ca si la universitate, si pre la academii si in gimnasie invétia nu numai junii maghiari, ci si de alte nationalitati; dar' tocmai asia este adeveratu, ca universitatea si mai tóte academiele de dreptu, éra din 167 de gimnasie 150 au caracterulu si limb'a eschisivu maghiara, si in acésta privintia are cuventu Hodosiu, si duii maghiari fia buni si inchipuiésca-se pe sine in starea de astadi a romaniloru, recugete, cum respinsera ei propunerile deputatiloru romani, si voru pricepe, ca este causa de amaratiune. Ce ajunge, candu totu vorbimu si de o parte si de alt'a de solidaritatea naturale intre natiunea maghiara si romana, candu prin fapte dovedimu contrariulu. Guvernulu si legislatiunea maghiara nici atat'a n'a facutu pentru romani catu facuse regimulu strainu din Vien'a (miscare). Patri'a acést'a este chiaru asia a romanului, cá si a maghiarului, dar' romanului in viéti'a publica i se da numai partea din sarcinele comune. Romanii se numescu natiune, pentru ca se sentu a fi natiune, chiaru cá si maghiarii. Se fimu deci drepti si toleranti unii catra altii si se primimu propunerea lui Hodosiu.

Mai sprijinira pe Hodosiu Miletics si Borlea, estu din urma anume isbindu cu tóta agerimea in frasele ministrului Eötvös si ale lui Tisza si spunendu, ca din tóte mesurele loru se vede ghiar'a maghiarismului.

Contra lui Hodosiu se mai scolara inca altii, anume din Csornátoni tremurandu de mania; vorbi contra pretensiuniloru, si amerintiariloru unoru deputati nationali. Jókay fece nóua propunere diferitória de a lui Simonyi intr'atat'a, ca cere a se dá ministrului unu creditu pentru sprijinirea societatiloru de cultura, dupa cum le va aflá demne de sprijinire (!!).

Slovaculu Paulini-Tóth facia cu propunerea lui Jókay -si retrase propunerea sa pentru unu ajutoriu pre sém'a asociatiunei „Matica slovenska“. Dar' cu tóte acestea connationalulu seu Kvastay lu atacá uritu si denuncia pre „Matica sl.“ de o insocire politica periculósa, carea nu merita ajutoriu.

In fine se fece votare si tóte trele propunerile remanu in minoritate. Ministrii toti se scolara pentru alu lui Jókay, totusi si acel'a cadiù cu 101 voturi contra 84. Astfeliu se refusá orice ajutoriu societatiloru literarie.

Fiindu timpulu naintatu, siedinti'a se redica la $2^1/_2$ óre.“ —

In siedinti'a din 3 Martiu se mai desbatù partea titl. scopuri de cultura si erogate straordinaria, preliminate cu 43.400, si acceptirea cu 55.580 fl. si se primira. Dupa acésta se procede la bugetulu ministeriului de justitia.

Dan. Irányi imputa ministrului o lenevire nepertata in privinti'a lucrariloru codificatiunei, o lipsa de tactu la denumirile judecatoriloru si nedreptate in ecsecutiva. (Cu tóte acestea cumca a denumitu mai numai totu maghiari si inca boieranasi, multi fara calificatiuni, respingundu pe cei de alte nationalitati mai apti, n'a disu, ca n'a avutu nici elu anima de asia.) Oratorulu aduce cá documentu finale ér' caus'a cea cunoscuta a lui Bözörményi, care murise in temnitia, si nu primesce bugetulu cá base la desbaterea speciale. Bujanovich provóca pre min., cá se prelucreze o lege penale si comerciale, ca suntu forte urgentu de lipsa. Máttyus tiene institutiunea procuroriloru de statu periculósa, dusmana libertatii si in contra legei, aratandu-si dorinti'a cá se se desfiintieze. Perczel ii combate dicundu, ca nu prin recriminationi, ci prin activitate se póte castigá reforma judiciale. Gonda nu primesce bugetulu, Latinovics dá.

Ios. Hodosiu propune infiintarea unei comisiuni nedependinte pentru codificatiune? Ghiczy inca ocaresce balmasial'a justitiei din Ungari'a, dicundu, ca e destulu de rea, inse respingundu votarea preliminariului si justiti'a sea rea inca va apune. Presiedintele si dechiara desbaterea generale inchiaiata si se primesce preliminariulu cá base la desbaterea speciala inchianduse siedinti'a. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. Nici unu pasu inainte nu facù inca min. cislaitanu spre impacare. Totulu ce misca se concentra la ingradirea cu puteri fisice de aperare.

In cas'a domniloru siedinti'a din 4 Martiu puse min. de interne voturile dietelor privitórie la alegerile directe pentru senatulu imperialu pe més'a verde, pentruca acésta li mai aminte, cá se-si asigure centralisarea cu stirbarea autonomiei, pe catu se póte. Min. presiedinte respunde apoi la interpelatiunea facuta, cumca nesocuritatea publica ar' cresce si pe sate, reportandu, ca regimulu a si aplicatu cea mai incordata atentiune la vindecarea reului acestuia.

Ma in Boemi'a a emisu si ordinatiuni speciale, s'a inmultitu gendarmeri'a si se va mai inmultí. Regularea legala a escortariloru cu pasu de góna sta sub pertractarea constitutionale si proiectulu organisatiunei gendarmeriei inca se va propune la pertractare in decursulu sesiunei acesteia. Se mai primira o multime de proiecte de legi cetite una dupa alta fara reflecsune, cá nisce bagatele inaintea domniloru, cu tóte ca éra intre ele si legile pentru ficsarea dotatiunei statului curtii pe 10 ani, continuarea contingentului de recruti pentru 1870, modificarea titililoru de decesbite datorii din datori'a generale a statului, si au invetiatu dela maghiari cá se redice si ei interesele pentru intardiarea cu depararea contributiuniloru directe, precum si introducerea de móuete nóua.

In 5 in cas'a deputatiloru senatului imperialu propuse min. de finantia unu preliminariu de bugetu modificatu din partea consiliului min. si unu **prolectu** pentru a se aplaciá împrumutulu de premia pentru comisiunea regularei Dunarei. Se mai primi legea pentru contributiunea pe venitu, dar' inse polonii au votatu toti contra, pentruca obiectulu contributiunei vrou a'lu avé pentru diet'a sa. Apoi se desbatù caus'a urmarirei cu pasu de góna, dar' cu spesele fondururiloru provinciale, nu cu spesele fonduriloru imperiale, nu cu midiulócele imperiale, ceea ce polonii ér' nu voru primí, se fia si escortati pe pung'a sa propria. —

BOEMI'A. Dupa cuprinsulu declaratiunei lui Rieger si alui Sladkovsky catra br. Koller gubernatorulu Boemiei asupra invitatiunei min. Giskra pentru invoiéla, cechii n'au respinsu pertractarile, din contra au dechiaratu: „ca opulu impacarei, care din di in di se face totu mai cu anevóia se póte face, nu prin barbatii de acuma Giskra, Hasner, ci numai prin barbati de statu obiectivi, impartiali si cari se insufle incredere natiunei cechice, insestrati cu fórte multa buna vointia, cu patientia si durabilitate sacrificatória si nici decum fara binevoitori'a intrevenitiune a coróuei, in care inainte de tóte -si pune sperantiele sale natiunea nóstra, si la acésta se se inviteze toti factorii politici de influintia ai tieriloru de coróna boemice cá se conlucre.“ Asta pretindu boemii pentru invoiéla, respicandu-si convingerea — totu intr'acelasi actu — demna de imitatu: „cumca **unu** ministeriu, care in memorandulu seu a esprimatu convingeri si tendintie, ce nu le putea primí slavii Austriei fara cea mai profunda durere si cea mai simtibila vatamare a simtiementeloru de aderintia, dovedite cu sacrificia atatu de dese pentru monarchu si imperiu, unu ministeriu, care impetritu (rom. incanitu) inca si astadi tiene la normele constitutiunei facute fara conlucrarea intregei natiuni boeme si care tocma acum dechiara, ca absolutu nu se póte aplana lacun'a intre constitutiune si intre declaratiunea boema, e preste putiutia, cá se fia inspiratu de dorintie sincere de a trage o punte preste acea lacuna.“ Dr. Fischhof si Wieser, chiaru de va mai si urma vreunu ministeriu de aristocrati conservativi, totu voru trebui se vina la rondu cá totum facu pentru invoiéla popóreloru austriace, pe basea libera, carí voru forma unu ministeriu liberu, compusu din tóte natiunile Austriei, cum dise „Osten“, care singuru va fi in stare a sustiené in perpetuitate invoiél'a intre popóre. —

Din desbaterile comisiunei senatului imperiale scimu acum, ca gen. br. Rodich a fostu de catra imperatulu chiamatu si imputeritu in Dalmati'a. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Cam deodata cu diet'a Ungariei se votà si aici bugetulu min. de cultu si instructiune; inse succesulu e opusu. Pre candu maioritatea maghiara dede vóia min. a folosi pentru „scopulu culturei loru, catu va aflá cu cale“, milióne lei, pe atunci abia succese d. V.

A. Urechia a opri reducerile poruite în bugetulu resp., care dela 1864 a scadiutu la cifra cea mai mica. Pareuise, ca camer'a Romaniei nu e nici pe departe insufletita de zelulu culturei nationale romane, cum dovedi camer'a maghiara pentru maghiarismu, ca-ce pentru celelalte nationalitati nici vreau se scia, ca ecsistu. Óre timpulu nu va cumpani odata aceste contraste?! —

Pentru teatru din Bucuresci s'a facutu provisiune; ar' fi fostu inse cu scopu, cá statulu se subventioneze o societate, cá se póta mai usioru migra si prin provinciele departate de Bucuresci totu in interesulu romanismului, si inca cu indetorire a face asemeni escursiuni pe totu anulu celu pucinu una data. — Teatrulu dela Iasi nu afla decatu 18 deputati partinitori. —

In 23 se facù interpelare guvernului, pentru ce primesce la licitarea pamenturiloru in Cahulu si Bolgradu pre evrei in contra statuteloru colonistiloru. Dupa desbatere infocata se propune trecere ér' la ordinea dilei, cu atata, cá guvernulu se aplice legile tierei oprindu pre evrei dela arendari; inse min. Golescu nu vrù, si asia cu votisare se trecù la simpla ordinea dilei. Ce va se fia si acésta? —

In 24 Februariu s'a luatu in considerare proiectulu pentru contingentulu de recruti 16 mii, inse ne fiindu camer'a la numeru votarea urmà in 25. —

Dela 1 Maiu armat'a ér' va merge la tabera. Al. Cuza alesu deputatu in Mehedinti, respunse la invitare, ca prin posta va face cunoscuta domniesc'a sa cugetare.

Intr'aceea municipalitatea din Pitesci dede, cum dice „Rom.“, unu banchetu „ómeniloru ordinei“, unde se redicà alu II. toastu: „in sanetatea lui Voda Cuza“. Multi insi parasira banchetulu, intrebanduse: ce va mai fi si acésta? —

„Astadi, 24 Februariu curentu, la órele 10 de diminétia, s'a facutu inaugurarea Otelului-de-Moneta, in presentì'a M. S. Domnitoriului.

Inaltele autoritati civile si militarie, precum si unu publicu numerosu, au asistatu la acésta adeverata serbatória a statului romanu, baterea monetei romanesci, testimoniu de autonomia, realtatu in pulberea secoliloru si scosu la lumin'a lumei in dilele M. S. Carolu I. Domnulu Romaniloru.

Unu servitiu relegiosu a fostu celebratu cu acésta ocasiune de Em. Sa parintele metropolitu primatu.

Form'a si materi'a diferiteloru monete nu lasa nimicu de doritu. Pe un'a din effigie este capulu M. Sale, incungiuratu de cuvintele: „Carolu I, Domnulu Romaniei“, pe cealalta se afla valórea monetei intre dóue ramuri, un'a din stejariu si alt'a de lauru, sante simboluri de bravur'a si glori'a stramosiloru nostri. — „Mon.“

In Visteria au arsu actele de contributiune, cadiendu o lampa cu gazu pe dulapu. Unu serginte a alergatu si scapà de mai departea ardere. —

Parisu 6 Martiu. Diuariulu „Le Constitutionel“, in polemic'a sa contra folloru militarie prusiane, staruiesce a dice, ca oficierii din cadrele gardei nationale nobile voru fi luati din depositele regimenteloru de linie, pentru cá Prusi'a se nu póta dice, ca regimele constitutionale in Franci'a este sinonimu cu lips'a de putere in afara. —

Parisu 8 Martiu. Pap'a ordina a se imparti propositiunea in privinti'a infabilitatii; oserbatiunile asupra-i voru fi primite pana la 17 Martiu. Guvernulu francesu cere la Rom'a, in modu oficiale, a se admite mandatariului Franciei, se iè parte la deliberarile consiliului. Antonelli a respunsu, ca va ecsaminá cestiunea. —

Din Rom'a se scrie, ca proiectulu despre infabilitatea Papei s'a impartitu intre membrii consiliului si cele 21 canóne silabice inca voru veni la discusiune catu mai curendu. —

In Londonu se intemplà unu spectaculu, de care abia s'a mai auditu. Principele de Wales fù citatu la tribunalu, pentru relatiuni de amoru cu Lady Mordaunt, care fù perita de catra barbatuseu a fi comisu precurvia cu trei insi. Principele in siru cu ceilalti citati marturisi inaintea unui publicu fórte numerosu, ca a conversatu cu Lady, ér' candu lu intrebà judele, ca la actulu de précurvia a luatu parte, a respunsu: Dómne feresce, si fù intempinatu cu aplausu desfrenatu. Éca in Anglì'a egalitatea civiloru nu e numai in gura si pe chartia, ci fara esceptiune de persóne in fapta publice dovedita. Asia póte prospera statulu, candu si unde domnesce legea drépta; dar' nu anarchì'a, cum domnesce in unele, spre ruinarea loru. —

Intre Rusi'a si Prusi'a s'au inchiatu o legatuintia, care n'are mai pucinu de scopu decatu a derima Austri'a in ruine. Boemi'a si provinciele germane din Austri'a se le iè Prusi'a si cea ce mai remane se le imbuce Rusi'a. Asta scire o repetiesce „Pall-Mall-Gazette“ si inca esprimenduse cu tóta seriositatea. Candu tóte popórele Austriei si cu decsebire cele suprematisatórie voru inceta a mai fi nedrepte si insultatórie facia cu nestirbat'a si perfect'a egalitate de drepturi politice nationale, Austri'a póte deveni atatu de tare, incatu Rusiei i va trece tóta poft'a si sperantì'a de a mai astépta vreodata la apunerea Austriei. —

Novissimu. Bucuresci 12 Martiu. Exprincipele Ioane Al. Cuza intr'o scrisória adresata catra presiedintele camerei s'a pronunciatu in celea mai indatoritórie espresiuni, ca nu póte primi alegerea de deputatu ce cadiù asupra. —

In parlamentulu Franciei s'a anunciatu un'a interpelatiune in privinti'a starei relatiuniloru esterne, ceea ce va dá érasi ceva lumina asupra situatiunei. —

In Pest'a redica dómn'a Antoni'a Ruduyansky o tipografia cu personalu femeescu, in care se primescu 24 invetiacele cá culegatórie; si reuniunea femeiloru de binefaceri se incórda a redica o scóla pentru culegatórie. Alte reuniuni óre ce mai facu?!

In Spani'a ducele de Montpensier avù primire entusiastica in Madridu si e verosimilu, ca va deveni candidatu de rege. —

Varietati.

— **Invitare** de prenumeratiune. Societatea besericésca-literaria a teologiloru romani din Vien'a e in placut'a pusetiune, de a-si implini un'a din detorintiele sale principali, mai esindu inaintea onoratului publicu cu unu micutelu fruptu alu nesuintieloru sale prin punerea sub tiparìu alu tomului II din **„Esplicarea catechismului de Deharbe“**, la care prin aceste are onóre de a deschide prenumeratiune.

Domnii prenumeranti ai tomului primu alu acestui opu mai cà se voru fi uritu asteptandu dupa esirea tomului, a carui tiparire venimu a o anuncia. Caus'a acestei intardiari nu e de a se cauta cumva in neactivitatea societatii, ci mai vertosu in lips'a midiuloceloru si in greutatea de a se scóte spesele avute cu tiparirea tomului precedinte, din care, precum si din „Fabiola“ inca totu mai posiedemu unu numeru anumitu de ecsemplarie nevendute, la ce indresnimu cu acest'a cale a atrage atentiunea doritoriloru de a le avé.

Credemu de prisosu a mai scrie elogie recomandatórie asupra acestui opu, incarcatu cu atate laude si primitu cu atata caldura in lumea crestina din Germani'a si de pre aiurea, mai alesu dupace tomulu primu se afla in manele onoratiloru cetitori, si asia se voru fi potutu insi-si convinge, ca acésta carte pré folositória n'ar trebui se lipséca din cas'a si bibliotec'a nici unui preotu, a nici unui catechetu si invetiatoriu, ba a nici unui crestinu bunu. Pentruca dens'a e intr'adeveru unu tesauru de cunoscintie, unu magazinu si repertoriu nu numai in respectu catechetico-didacticu, ci si in celu dogmaticu si morale. De acea ne si maguiesce spemea, cumca acestu tomu II va intempina o imbracisiare cu atatu mai caldurósa, cu catu societatea va se fia astfeliu in stare a completá opulu catu mai curundu cu tomulu alu treile si alu patrule.

Pretiulu de prenumeratiune la 1 ecsemplariu din tomulu II, carele e mai mare decatu celu I, se defige cu 2 fl. v. a. Domniloru colectanti de 10 ecsemplaria societatea le va remunera ostenél'a cu unu ecsemplariu gratuitu.

Epistolele celu multu pana in 15 Aprile sunte a se adresá societatii beser.-lit. a teologiloru rom. din Vien'a (Schönlaterngasse Nr. 10). Si de órace la inceperea tiparirei in 15 Aprile, care apoi va urmá cu repedìune, e de a se anticipá tipografiei pentru opulu tiparindu o suma órecare, societatea e nevoita a rogá pre domnii prenumeranti si colectanti, cá macaru o parte din pretiulu de prenumeratiune se binevoiésca a'lu tramite anticipative.

Totu din acésta causa rogamu cu respectu si pre p. t. domni membrii binefacatori ai societatii, cá se nu pregete a respunde tacsa anuala, cu care voru fi fiindu in restantia.

Spiritulu timpului si cercustarile nóstre politice-sociali indemna cu totu adinsulu, ca fia-ce romanu binesimtitoriu se sprijinésca din respoteri ori-ce incercari si lucrari literarie nationali, mai alesu pre terenulu besericescu, ce la noi remasese pana acum mai de totu paraginitu.

De unde ne lapta sperantia, ca publiculu romanu va documentá zelulu seu nationalu si facia cu intreprinderea nóstra presente.

Vien'a 4 Martiu 1870.

Pentru societatea teologiloru:

Simeonu Toma, presiedinte — Georgiu Bucsia, secretariu.

„Gramatic'a limbei romane, p. I Analitica de T. Cipariu. Bucuresci MDCCCLXX“, (tiparìulu seminariului din Blasiu) opu premiatu de societatea academica romana, esì de sub tiparìu. Ea are formatu octavu mare pagine I—XIV si 386, adica preste totu 25 cóle, si se vinde pentru Austri'a cu numai, cu 1 fl. 50 cr. — Trecerea-i va fi rapede si pentru valórea ei interna si pentru interesulu, ce publiculu romanu trebuie se aiba catra unu opu cá si acest'a.

De curendu a esitu totu din tipografi'a seminariale: „Geografi'a Ardélului pentru scólele populari“ de I. M. Moldovanu, — editiunea II, — octavu, 4 cóle, pretiulu 25 cr.

Concursu.

Devenindu in vacantia unu postu de invetiatoriu la scól'a capitala gr. cat. din Hatiegu cu salariu anualu de 300 fl. si cortelu naturalu, pentru complinirea acestui postu se deschide prin acést'a concursu pana la 24 Martiu a. c.

De calificatiune se recere, cá aspirantii se fia absolvatu gimnasiulu inferioru, séu o scóla subreala, si cursulu preparandialu, si pe langa limb'a romana cá limb'a propunerei, se cunósca si cea maghiara si germana.

Concurentii la acestu postu au a-si adresa petitiunile sale provediute cu recerutele documente la subscris'a eforia scolaria pana la susu numitulu terminu.

Hatiegu 22 Februariu 1870.

Eforì'a scolaria centrala gr. cat.

Petru Popu m/p.,
presiedinte.

1—3

Nr. 41. 1—3

Edictu.

Prin care Ev'a Surdu gr. or. din Gusteriti'a, maritata dupa Ioane Gizeseanu din Nou-Sasescu, gr. cat., scaunulu Sibiiului, cu necredintia de 4 ani si-au parasitu pre legitimulu seu barbatu se provóca a se infaciosiá inaintea acestui scaunu protopopescu, cá foru de I-a instantia matrimoniale, intr'unu anu si una di dela publicarea acestuia, altmintrelea si fara de dens'a se voru efeptuí cele prescrise prin lege si canóne.

Cichindealu 14/26 Febr. 1870.

Demetriu Aaronu m/p.,
adm. prot. si presiedinte la forulu de I-a instantia matrimonialu.

CURSURILE

la bursa in 11 Mart. 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 82	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „ —	„ „
London	—	—	124 „ —	„ „
Imprumutolu nationalu	—	—	61 „ 45	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			71 „ 25	„ „
Obligatiunile rurale ungare			78 „ 75	„ „
„ „ temesiane			77 „ 50	„ „
„ „ transilvane			75 „ 50	„ „
„ „ croato-slav.			83 „ 50	„ „
Actiile bancului	—	—	724 „ —	„ „
„ creditolui	—	—	282 „ —	„ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparìulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.